

Tordas Értékei

Tordas Értékmegőrző-fejlesztő és Kulturális Közhasznú Egyesület lapja
2008. január • honlap: www.tordas-ert.hu • e-mail: info@tordas-ert.hu • I. Évfolyam 1. szám

ÉRTÉKEKBEN GAZDAG BOLDOG ÚJÉVET KÍVÁNUNK!

De mi is az érték? A szónak több jelentése van. Van gazdasági, érzelmi és erkölcsi jelentése.

Lehet valaminek piaci értéke, és értékes lehet valami szépsége, egyedisége vagy ritkasága miatt.

Hogy kinek mi értékes, mit tart értékesnek az szemlélete, felfogása, erkölcsi és anyagi igénye, világképe szerint változik.

Szüülőknek legnagyobb érték a gyermeke.

Kislánynak babája, fiúnak kiskutyája, vagy futball labdája.

Kertésznek egy ritka növényfajta.

De érték lehet egy fénykép szeretteinkről.

És érték egy szép emlék is bennünk.

Tordas értéke a szép táj, a jó levegő, a rendezettség, a csönd épp úgy, mint épített értékei.

Az utóbbiból néhányat a teljesség igénye nélkül: Sajnovits kastély, cifra híd, Hangya épületek és ide fog tartozni Tordas néprajzi hagyományait összegyűjtő- Tájház is.

De a legnagyobb érték a tordasi ember. Aki emberöltőkön keresztül megőrizte a falut, mely látott szép napokat és sötéteket egyaránt. Elvonult fölötte tatár, török, német és orosz, világháborúk és gazdasági válság.

De a falu mindig újjáéledt és fölvirágzott, mert ott voltak a tordasi emberek, akik szívósságukkal, akaraterejükkel és kitartásukkal ezt megteremtették. Nem hagyta, hogy elvegyék tőle ami az övé, és ez Tordas.

Az igazi értékek bennünk vannak, mi őrizzük meg, vagy mi pusztítjuk el!

(Cifka János)

Bedi Viktor: Vírus

Képcsövön át terjed, hangszóróból árad,

Fertőzi a levegőd, láza legyengíti lábad.

Harsog a minden, belsősegeidben ott a tőre,

Bárkit mérgez, legyen bárhol kéregnyi bőre.

Félre vert kolompolástól, fél füled is süket,

Nem hallhatod, kinek kellene oltani a tüzet.

Bemondók fennen hirdetik a járványt,

Alattomos farkas kerülgeti a bárányt.

Magad mellett üldögél lesben, átadásra várón,

Ott utazik veled, mint "Zazie a metrón".

Ébren választja szét benned az élő lángot,

Hogy álnok álmaidban ketté szedd a világot.

Orvosnak, gyógyszerésznek ne lesd tanácsát.

Ha influenzás vagy, igyál házi pálinkát.

TORDAS EMBERI ÉRTÉKEI

Lapunk a múlt évben sorozatban közölte Tordas épített értékeinek történetét, neves épületeink szerkezetét, múltját és a hozzájuk kapcsolódó legendákat.

Idén a "Tordas emberi értékei" címmel indított sorozatunkkal szeretnénk bemutatni, azokat a helyi társaságokat, csoportokat,

akik munkájukkal, kedvtelésükkel örömet okoznak nekünk itt élőknek és messze földön is öregbítik Tordas jó hírnevét. Nekik a mi sportoló, zenélő, daloló, összefogásból példát mutató, "nagyköveteinknek" szeretnénk köszönetet mondani, tisztelegni eme cikksorozatunkkal.

A TORDASI ASSZONYKÓRUS

A régmúlt tollfosztásain, falusi multságokon egyszerű paraszt-asszonyok, őszinte hangján felhangzó népdalok, lassan feledésbemerülő dallamainak megőrzéséért és a közös éneklés örömeinek áldozva, 1991-ben, Szász Ágnes vezetésével alakult meg a Tordasi Asszonykórus. Az általános iskolából indult kezdeményezés fogta össze a kitűnő énekhanggal és igazi vidéki mentalitással megáldott óvónéniket és a közös dalolásban örömeiket lelő lányokat, asszonyokat. 1999-ben a Tordasi Kulturális Fórum színpadán már Farkas Istvánné vezetésével lépett fel az aranytorkú kórus. Erika elmondása szerint mindig zavarba jön, ha művészeti vezetőnek titulálják, hangsúlyozza, hogy a most 15 fős tagsággal rendelkező kórus amatőrökből kovácsolódott - ahogy az elismerések is mutatják- profi csapattá.

A megalakulás óta eltelt hosszú idő sokszor átírta a tagok névsorát. Nagy szeretettel ápolják Szabadi Pálné Viki néni emlékét, aki kezdetektől fogva velük együtt énekel. Szintén az alapítók közé tartozik Pilátné Marika néni aki nemrégiben vonult vissza.

Az asszonykórus 2002. óta tagja a Seprődi János Kórusközösségnek, ami a Kárpátmedence kórusainak és zenekarainak nemzetközi szakmai szervezete. Sok belföldi és külhoni, a Tordasihoz hasonló önszerveződő kórust hoz össze, biztosít fellépési, tapasztalat és repertoár bővítési lehetőséget nekik. A nemzetközi színpadok deszkáin is nagy sikert arató Tordasi Asszonykórus jó kapcsolatot tart fenn a környező települések népdalköreivel is, a ráckeresztúri, iváncsai, besnyői, székesfehérvári kórusok elismeréssel és kollegiális szeretettel viszonyulnak hozzájuk. Többször emelték már a Katona és Bordal Fesztivál művészi színvonalát. Testvértelepüléseink Bánk és Puconci rendezvényeinek is rendszeres szereplői.

Repertoárjuk alapját népdalok képezik, a tordasi öregektől tanult dalokon felül más tájegységek-erdélyi, vasi, Palóc, szatmári, galgamenti...- néphagyományi értékeit is megszólaltatják, de a számukra kedves melódiákat, íródjanak azok akár más műfajban is, előszeretettel veszik fel műsorukba.

A KÓTA (Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége) által 2007 októberében rendezett minősítő bizottsága kiváló minősítéssel ismerte el a kórus teljesítményét. A Vass Lajos népzenei vetélkedő erős mezőnyében ezüst fokozatot értek el falunk ékes torkai.

Tagok (*: alapítótag):

*Farkas Istvánné, Farkas Noémi (citera), Mihovics Márta,
*Cifka Jánosné, *Müller Istvánné, Kárpátné Simon Boglárka,
*Cigány Zoltánné, Milichovszkiné Szalai Ilona, Velasquez Mária,
Rózsavölgyi Istvánné, Szabó Istvánné, Pintér Sándorné,
Bradák Józsefné, *Nagy Atilláné, *Simon Ferencné

NYÍLT LEVÉL Hajbin Tímeának

Kedves Tímea! Kitüntető figyelmedet köszönöm és a jövőben is igyekszem rászolgálni!

Bedi Viktor

Tordason, szinte minden közösségi eseményen hallhatjuk őket, de nem csak dalaikkal színesítik a falu kulturális életét, segítőkészségük tanúbizonyságát adják rendezvényeink szervezésében, lebonyolításában is. Nélkülük már elképzelhetetlen lenne az öregek napja, az Orbán nap, a Tordasról elszármazottak találkozója, az adventi gyertyagyújtás, a Hangya napok és a már sok címen feltűnt farsangi ételbemutató.

A karakán kiállításukról és ízletes főztjükről elhíresült vidéki asszonyok minden vonásait felfedezhetjük bennük, előttük nem áll meg senki, aki ártó szándéktól vezérelve érkezik, de biztos lehet benne a segítő, jó érzésű idegen, hogy jóllakottan és jókedvűen távozzon körükből. Előttük semmi sem maradhat rejtve, jó hangulatú próbáik szüneteiben sok olyan dologra találnak kézenfekvő megoldást, ami sok oldalas dokumentumok hasábjain, mint gordiuszi csomók szerepelnek!

Igazi háziasszonyaik ők, hol eredményeikkel, hol dalaikkal, hol vendéglátásukkal kápráztatnak és sokszor töltik meg igazi tordasi ízekre éhes bendőnket csodálatos ételeikkel.

Hálával, elismeréssel és köszönettel tartozunk a mi utolérhetetlen Tordasi /házi/ Asszonykórusunknak.

(bedi)

VOLT EGYSZER EGY SPORTEGYESÜLET

1919-ben, a nagy világegések évtizedében, Tordason is gondoltak egy merészet és nagyot, útnak indították a mindenki által oly kedvelt sportot, a focit.

Évtizedeken keresztül a községi előljáróság, a falu földesura, a falu tanítói, az egyházak vezetői és a focit szeretők, valamilyen szinten mindig működtették a focicsapatot. Vett szerelést a földbirtokos, az előljáróság, a játékos, építettek pályát a földesúr által adott földön, vagy a falu földjén, később a tsz. tulajdonában lévő földterületen.

A termelőszövetkezetek megalakulása után a labdarugók tsz. csapatokká alakultak, így szervezettebbé válhatott a működés. Kialakult a klub, majd egyesületi forma, ahol a foci mellett más sportág is megjelent (atlétika, összetett honvédelmi verseny, később a lövészet, a tenisz, a cselgáncs stb.).

A tordasiak mindig meghatározóak voltak a környéken, a járásban, majd megyei szinten is. Volt, amikor az országot képviselték labdarúgásban (Arany Pohár Kupa - Szabadföld Kupa). Saját pénzen, majd később a tsz és tanács pénzén egyre magasabb szintre került a labdarugás. Megkezdődött az igazi utánpótlás nevelés, a szakmai munka, ezzel a grund fociból szervezett foci lett.

A törvények változásai, a világ átalakulása ugyan megrendítette a szervezeti és anyagi biztonságot, de mindig voltak emberek, akik szabadidejüket, pénzüket e cél érdekében használták. Felsorolni is nehéz lenne nevüket. Teljesség igénye nélkül, meg nem sértve azokat, akik neve nem jut eszembe: Kiss Pál, Serák István, Toman József, Milichovszky Ferenc, Halenár Károly, Baranyai József, Sztyéhlik István, Farkas Imre, Farkas József, Farkas János, Rosta István. Stiaszni Sándor, Pintér Károly, Sztyéhlik Márta néni, Botta Zsolt, Hamza László, Kiss Zoltán, Piláth testvérek, Juhász György, Kunsági László, Vasvári Pál, Cifka János.

Sokan segítettek a mindennapi munkában, a csapatok lovaskocsival, majd teherautóval, később busszal való szállításában, a sporttelep jelenlegi állapotra megteremtésében.

A felsoroltak és a hely hiányában nem említett segítők szerették, szeretik a focit, szerették, szeretik falujukat, eszükbe sem jutott a nehézségek felmerülése esetén megszüntetésről beszélni.

Ma ott tartunk, hogy ismeretlen, a tordasi sportot csak most kószolható emberek kívánnak dönteni. Ez nem is lenne baj, ha ismernék az egyesület múltját, ha értékelnék őseink erőfeszítéseit, ha akarnának is tenni érte.

Ma a falu vezetése egyértelműen elsorvasztásra ítéli nem csak a tordasi focit, hanem a többi sportágat is. Az egyesület vezetésének egy része pedig ehhez asszisztál.

A település önkormányzata az **ÖNÁLLÓ EGYESÜLET** működésébe konkrét utasítások formájában avatkozik bele. Belebeszél belső pénzügyeibe, a sporttelep használatába, használati rendjébe, a sporttelep fenntartásába, egyeztetés nélkül, a tulajdonos magabiztosságával, adja ki a sporttelep, vagy annak egyes részeit, zavarva ezzel a rendeltetéseszerű működést. (bajnoki mérkőzésekre,

zenés műsort szervezve).

Az egyesület működésének biztonságát eddig, az önkormányzat támogatása, a sporttelepi vagyon hasznosításának egyesületre hagyása, az önszerveződésben rejlő előnyök kihasználása adta.

Most a sporttelep bármi célra történő használata szigorú bérleti díjra feltételez (búcsú, egyéb rendezvények), amelyet az alpolgármester szed be, és a bevétel eltűnik az önkormányzati költségvetés feneketlen tünő bugyraiban.

A foci és ezzel együtt az egyesület szeretete néhány emberben él csupán, akik tehetetlenek a hírtelen semmiből előbukkanó "sportszerető" emberekkel szemben, akik eddig sehol nem voltak. Attól, hogy megjelennek egy-egy mérkőzésen, nyakukba akasztott fényképezőgéppel, vagy a közgyűlésen jegyzőkönyvet vezetnek, még nem lesznek sportszeretők, mint ahogy nem is váltak azzá. Az egyesület vezetésének jóindulatú tagjai tehetetlenek, mert az abban lévő újak nem tudnak semmit az egyesület múltjáról, a régiek pedig nem akarnak arra emlékezni. A múltat nem ismerik, élnek a mának, de jövőkép, pénz, terv nincs.

Minden sportot szeretőnek és a nem szeretőknek is tudomásul kell venni, hogy a tordasi sporttelep a sportot szerető emberek adománya és munkája eredményeként jött létre. A területet a tsz. adta tagjai földjéből, az öltözőket, pályákat bontott és ajándékba kapott anyagból építették, a pályákat társadalmi munkában alakították és építették meg, a szabadtéri színpad szintén erdészettől ka-

pott faanyagból, társadalmi munkában épült.

Az önkormányzat magáénak csupán a WC rendszert és az öltöző tetejét, be nem fejezett padlásterét tudhatja, amelyet pályázati pénzből és saját erőből (amelyben nem kevés társadalmi munka is volt), az utóbbi két évben került megépítésre. Minden mást csak büszkeségből és papíron tudhat magának, de tudomásul kell vennie: soha nem volt az övé, még ha vagyón jogilag e jelentős vagyon az ő nyilvántartásában szerepel is. Így is kellene azt kezelnie. A sporttelep és környéke a falu büszkesége.

Jelen állapotnak pedig katasztrófát előre vetítő üzenete van. Nincs pénz a működtetés támogatására, se önkormányzati, se a sportot szerető emberek szintjén. Gyermekünk máshova járnak el majd sportolni, netán nem sportolnak, hanem a züllés, a léha életet választják, a sporttelep pedig lepusztul, megszűnik a település egyik színfoltjának lenni?

Az iskolai testnevelés olyan, mint amilyen a tanterv és azt végrehajtó tanárok. Eddig sem hozott eget rengető eredményeket, ezután sem tudja pótolni az egyesületben folyó munkát.

Szemellenzős, buta, demagóg vezetést feltételez a tordasi sport viszszafejlésére irányuló tevékenység. Felelősség a jelenlegi faluvezetéséé, de a kártétel rendbetétele a jövőbeni vezetés feladata lesz.

Jelen helyzetben a sportegyesületnek kevés esélye van 90. születésnapja megünneplésére.

Márki Ferenc

"KÖSZÖNJÜK LACI BÁCSI!"

Eme rövid mondatot egy gyúrói kis focista mondta, miután meglátta a sportpályánkon a kézilabdakapukat, belerúgott az új labdánkba és megkérdezte, honnan vannak ezek a sportfelszerelések. Szollár Lászlónak köszönhetjük ennek a kisfiúnak és társainak örömét, aki még egy garnitúra mezzel és a működésünkhöz szükséges 200.000 Ft-tal is támogatja utánpótlásnevelő csapatunkat.

A gyermekek és a vezetőség nevében is köszönetünket szeretném kifejezni:

Fazekas Attila, a Gyúrói SE utánpótlás vezetője

HAGYOMÁNYAINK ŐRZÉSE - KULTURÁLIS FELADATOK 2007-RŐL

"Az alkotó egyén ereje a közösség őrizte hagyományokban, leledzik."

Majd' 20 éve, a rendszerváltozásunk óta cáfolhatatlanul jelentős művelődési, művészeti és közoktatási rendszert valósítottunk meg, ami jelentős történelmi múltra és alapokra tekinthet vissza.

Településünk mindenkor szívesen látta és vonzotta a különböző hivatású művészeket. Képviselők és vezetők mindenkor feladatuknak tartották Tordas művelődésének összehangolását, igényes épületek, szabadtéri szórakozási és sportolási lehetőségek megteremtését. A HANGYA szervezésében amatőr alkotók, együttesek és énekesek léptek fel, hivatásos művészek bemutatkozására is, a különböző rendezvények (Tordasi Kulturális Napok, kiállítások, hangversenyek), a régi www.tordas.hu honlap és a Kisbíró újság lehetőségeket biztosított.

Szintén külön rovat adott lehetőséget a Sajnovics gyűrűvel díjazottak és a díszpolgáraink bemutatására, akik véleményét, közérdekű munkásságát mindig elismertük.

Tapasztalt időseink és nyugdíjasaink segítségére és kritikáira építve alapos támogatást kaptunk a falu vendégszeretetének ápolásában.

Vitathatatlan, hogy ez a szerencsés párbeszéd adott lehetőséget saját művészeti iskolánk megteremtéséhez.

Elérkezvén a 2008. évhez, le kell vonni a tanulságot!

-Mi bontotta meg az elmúlt évben ezt az összehangolt egységet? Az e feladatokat összehangoló ember hiánya nem mentesíthet a felelősség alól senkit.

Feltűnő, hogy a közmeghallgatáson Juhász Csaba polgármester úr éves érkeklése, inkább a szétesést erősítette, hogy itt is volt ren-

dezvény meg ott is. Tapasztalható volt, hogy az intézmények és civil szervezetek és az önkormányzat között -rendezvények esetén - kevés a kölcsönös segítő részvétel munkakapcsolat, párbeszéd és tájékoztatás. Nem emelte ki az új rendezvények tordasi célját, helyi szerepét.

Petz Ernő, a Kulturális Bizottság elnöki feladatát ellátó képviselő úr részéről e téren semmi összefoglaló, koordináló tevékenységet bemutató rövid értékelés és állásfoglalás nem történt.

Új, helyi eredmények, művészek, elismerések, pályázatok, és jelentős műsorok, és események bemutatása és objektív rövid értékelése nem történt meg. Fialat (amatőr is) művészeink, együtteseink eredményei láthatatlanok. A régiek újabb elismeréseit nem említették. Az oktatási és művelődési intézményeink (művelődési ház, iskola, óvoda és könyvtár, külkapcsolatok) kiemelkedő szakmai eredményeit és gondjait sem tudtuk meg.

Az biztos, hogy az előző önkormányzati vezetést nem lehet hibáztatni e téren, hiszen van, aki minden szabadidejét és teljes tehetségét tette az ügybe. A Kisbíró előző számaiban elszámoltatásokról ír Teszár Tamás alpolgármester úr, hát kérem ezen a téren, van mit elszámolni, értékelni. A becsmélésnek vége.

A jövő nemzedék érdekében alulról építkeztünk a semmiből, mint a hangyák, elérkeztünk egy csúcusra, amit meg kell tartani. A tudás, ismeretátadás és a közösségi munka adja a legjobb befektetést. Tordasnak most ez a legnagyobb erénye és értéke, féltve őrizzük meg! Az is biztos, hogy most sok a tennivaló.

Toman Ilona

UTÁNAJÁRTUNK - Olvasóink hallották, mi rákérdeztünk

A tél igazi havas, jeges beköszöntével több olvasónk érezte ennek az égben valóban csodálatos, de a falu járdáin veszélyes mivoltát is. Többeknek feltűnt, hogy jónéhány ház előtti járdaszakasz maradt letisztítatlanul, ezzel veszélybe sodorva a járókelőket.

Tájékozott olvasóink tudhatják, hogy törvényben előírt kötelezettségét mulasztja el az aki a háza, telke előtti járdát, legalább egy méteres szélességben nem hó- és jégmentesíti. A helyi jegyző hatáskörébe tartozik az ellenőrzés, a kötelezettségüket elmulasztók felszólítása és legvégső esetben a harmincezer forint büntetés kiszabása.

Dr. Matota Kornél, Tordas jegyzői feladatait is ellátó körjegyző kérdésünkre válaszolva elmondta, hogy a tulajdonosokat néhol hidegen hagyó jegesedés és havasodás miatt nem küldtek ki egyetlen felszólítást sem és így büntetés kiszabására sem került sor. Nincs tudomása olyan balesetről, aminek egyértelműen a síkos járdáink lettek volna okozói. Elmondta, hogy körjegyzői elfoglaltságai miatt nem igazán tudta ellenőrizni a falu téli életének ezen viszontagságos szabálytalanságait, de lehetőségei szerint igyekszik erre a jövőben figyelmet fordítani. Segítségre számít az önkormányzat - költségtagarékosság miatt megfogyatkozott munkásainak részéről. A jegyző úr elmondása szerint a polgármesteri hivatal saját alkalmazottainak és más közmunkások bevonásával kellő mértékben tudná eltakarítani az esetlegesen még az idején leeső nagyobb hó mennyiséget is. "A korábbi évek gyakorlata szerint, az önkormányzat karbantartó brigádja tudja mi ilyenkor a teendő és szükség esetén tenni fogja a dolgát." Mondta el bizakodóan Tordas jegyzője.

Sajnos a tavasz még messze van, számíthatunk még fagyra és havazásra is. Ha nem is a büntetéstől, felszólítástól, kártérítési perekeltől tartva, hanem egyszerű jó érzéstől, felelősségtudattól vezérelve fogjuk meg a hólapát nyelét! Sok sikert kívánunk falunk jegyzőének, a mielőbbi beilleszkedéshez és a munkájában - Tordasban- rejlt szépségek megtalálásához. Olvasóinkat pedig kérjük, hogy a régi mondás szerint, sose mulasszák el a saját portáik előtti söprögetést. Így nem érheti szó a ház elejét!

(bedi)

Kiadja:

Tordas Értékmegőrző-fejlesztő és Kulturális Közhasznú Egyesület

Felelős kiadó:

Cifka János

Szerkeszti:

a szerkesztőbizottság

Honlap:

www.tordas-ert.hu

Megjelenik:

600 példányban

Ingyenes!